

1. Mitmed sündroomid (haigusnähtude kogumikud) on saanud oma nimed Vendade Grimmide muinasjuttude või nende tegelaste järgi. Nii on trihhofaagiat ehk juuste söömist kutsutud ka Rapuntseli sündroomiks ja Klein-Levini sündroomi ehk liigunisust teatud ka kui uinuva kaunitari sündroomi. **Millise muinasjutu järgi on nimetatud Toddi sündroom ehk neuroloogiline haigus, mis tekitab tajuhäireid?**
2. Kes on pildil?



3. See Eesti muusik sündis 29. aprillil 1985. Ta on omandanud Viljandi Kultuuriakadeemias pärimusmuusika erialal magistrikraadi. Ta on mänginud koos paljude muusikutega nii Eestist kui ka välismaalt ning esinenud rohkem kui 50 riigis. Aastatel 2016-2024 kandis ta perekonna nime Vabarna. **Kes on see muusik?**
4. Kõige pikema valitsusajaga monarh on olnud Svaasimaa kuningas Sobhuza II, kes valitses aastatel 1899–1982 ehk kokku 82 aastat. **Millise endise Euroopa kuningriigi kuningas valitses pärast oma isa troonist loobumist 2. augustil 1830. aastal aga kõigest 20 minuti enne, kui samuti võimust loobus? (küsime kuningat ja riiki)**
5. Inglismaal Marshwoodis asuv pubi Bottle Inn korraldab heategevusliku õllefestivali raames iga-aastaseid ühe taime söömise maailmameistrivõistluseid. Võistlejatele serveeritakse 2 jala (0,61 m) pikkuseid varsi, millelt nad lehed ära söövad. Tunni aja pärast loetakse üle paljad varred ja võitjaks osutub võistleja, kellel on neid kõige rohkem kogunenud. Võistlus sai alguse 1980. aastate lõpus, kui kaks farmerit vaidlesid selle üle, kummal on põllul pikim küsitav taim, ning lubasid ära süüa kõik sellest liigist taimed, mis on enda omast pikemad. Meistrivõistlustel on eraldi meeste ja naiste alajaotused ning võistlejaid tuleb kohale lausa Kanadast ja Austraaliast. **Mis taim?**

6. Lääne-Virumaal, Vinni alevikus toimus tänavu augustis ultratriatlonide võistlus, mis koosnes erinevatest ultratriatlonide formaatidest: kahe-, kolme-, viie- ja kümnekordne ultratriatloni distants ning katkematus formaadis läbitav kahekordne ultratriatloni distants. Võistlusel osales kokku 17 triatleeti Eestist ja mujalt. Ühe täispika triatloni läbimiseks on tarvis ujuda 3,8 kilomeetrit, sõita rattaga 180 kilomeetrit ning joosta 42,195 kilomeetrit. Võistlusel sündis kaks maailmarekordit millest ühe sooritas portugallane Joao Rebelo, kes tegi kahekordse triatloni ajaga 20:51:27. Teise maailmarekordi tõi võistluselt ära meie oma Eesti ultrasportlane, kes sooritas 10-kordse triatloni ajaga 99:49:47. Lisaks 10x triatlonile on mehel tulemused ühe kuni 10-, 40- ja 60-kordsel ultratriatlonil. 60 kordse ultratriatloni läbis ultrasportlane Kanaari saartel, aastal 2021 60 järjestikkusel päeval, 657 tunni 40 minuti ja 9 sekundiga, sooritades mitteametliku maailmarekordi. **Kes on see Eesti triatleet?**



7. Ta sündis 28. juulil 1969 Rakveres. Ta on õppinud Hiiumaal Kärkla ühisgümnaasiumis ja Tallinnas Gustav Adolfi gümnaasiumis. 1994. aastal lõpetas ta Viljandi kultuurikolledži rahvamuusiku eriala ning aastatel 1991–1995 õpetas ta samas koolis tudengitele pillimängu. Ise mängib põhiliselt torupilli, aga ka kontrabassi ja kitarr. Ta on juhtinud Eesti Pärimusmuusika Keskust ning olnud Viljandi linnapea. **Kellest käib jutt?**
8. See eesti pianist, ettevõtja ja ühiskonnategelane on sündinud 22. veebruaril 1968 Tallinnas. Ta on õppinud Tallinna Muusikakeskkoolis klaveri erialal ja seejärel Tallinna Konservatooriumis. 2015. aastal tunnustati teda Valgetähe IV klassi teenetemärgiga. Ta on Estonia klaverivabriku juhataja. **Kellest käib jutt?**
9. Sel aastal toimusid taas suveolümpiamängud, milles Eesti sportlased jäid kahjuks medalita. Viimati võitis meile medali, pronksi Kelly Sildaru 2022. aasta taliolümpiamängudel. **Kuid kes oli viimane sportlane, kes võitis Eestile individuaalalal kuldmedali ja millal?**

10. Mis laul kõlab ja kelle laul see on?

11. 1894. aastal asutas Miina Härma Tartus oma koori, mida on nimetatud Eesti esimeseks kontsertkooriks. Selle tarbeks lõi ta segakoorilaulu, võttes aluseks lapsepõlves kuulnud polkaviisi, mida ta isa armastas pulmades viiulil mängida, ning ühendas sellega veel kolm rahvaviisi. Autor esitles uudisteost ühel kooriharjutusel ja palus lauljatelt abi sobiva teksti leidmiseks. Ülesande võttis enda peale tenorilaulja Karl Ferdinand Karlson. Karlson valis teksti aluseks oma sõbra Andres Alveri sulest pärit “Tõnni ja Manni kosja- ja pulmaloo” ning sobitas selle valmiskirjutatud muusikaga. Laulupeo repertuaari jõudis teos 1928. aastal, seejärel 1947. aastal ja pärast 1980. aastat on see kõlanud kõigil laulupidudel. Märkimisväärne on asjaolu, et 1947. aasta laulupeo noodis oli teksti autori koha peal tühi koht, kuna Karl Ferdinand Karlson oli oma poliitilise tegevuse tõttu 1941. aastal Siberisse küüditatud ja hukatud, kuuludes seega ebasoovitavate isikute hulka, kelle nimi trükimusta ei kannatanud.

Mis teosest käib jutt?

12. Eestis on ta kõikuva arvukusega harv haudelind ja sage läbirändaja. Tema pesitsusaegset arvukust hinnatakse 5–50 paarile, talvist püsiarvukust 10–500 isendile. Talvel tegutseb lind üksikult või väikeste salkadena. Linnu üldpikkus on 14–16 cm, kehakaal 20–25 g. Kõigis sulestikes erineb ta metsvindist roostekollase või oranži rinna- ja õlasulestiku ning valge pärani-puala poolest. Tema leviala on Euraasia metsavööndi põhjaosa Skandinaaviast kuni Ida-Siberini. **Mis lind?**



13. Maailma vanima eksisteeriva vabariigi Guinnessi rekord kuulub kääbusriik San Marinole, kes iseseisvus juba 301. aastal 3. septembril. Tehes riigi kestvuseks 1723 aastat. **Millisele riigile kuulub aga maailma kõige uuema riigi Guinnessi rekord ja kui mitu aastat on ta iseseisev olnud?**

14. See üritus toimub alates 1993. aastast igal suvel. Selle aasta juuli lõpuski külastas seda üritust 20 000 inimest, kes said võimaluse kuulata enam kui 75 kontserti. Üritus kestis neli päeva, mille jooksul esines pea 50 artisti ja bändi kogu maailmast. **Millest käib jutt?**

15. **Mis laub kõlab ja kelle laul?**



16. Kes on pildil?

17. Mis taimega on tegu?

18. Nobeli rahuauhinda on alates 1901. aastast antud iga aasta (mõnede eranditega) välja inimestele, kes on teinud kõige rohkem või parimat tööd rahvastevahelise vendluse, armeede kaotamise või vähendamise või rahukongresside läbiviimise ja edendamise nimel. Erinevalt teistest auhindadest, mis antakse üle Stockholmis, antakse see üle Oslos. 2024. aasta seisuga on rahuauhind antud 111 isikule ja 28 organisatsioonile. 2024. aastal pälvis Nobeli rahuauhinna Hiroshima ja Nagasaki aatomipommi rünnakus ellujäänute loodud tuumarelvade vastane organisatsioon oma jõupingutuste eest luua tuumarelvade vaba maailm ja selgitustöö eest, miks tuumarelvi ei tohi enam kunagi kasutada. **Mis on selle organisatsiooni nimi?**

19. See USA sarimõrvar ja seksuaalkurjategija, keda kutsuti ka Kohtingumängu Mõrvariks (Dating Game Killer), mõisteti süüdi 7 inimese tapmises ent tema tegelik ohvrite arv võis küündida kuni 130-ni. Kuritegude eest mõisteti talle surmanuhtlus, mis hiljem tühistati, ning lisaks 25-aastane vanglakaristus, mida kandes ta 2021.aastal (77-aastasena) suri. Tema hüüdnimi Kohtingumängu Mõrvar tuleneb faktist, et ta osales oma mõrvamiste ajal ka tutvumismängus „The Dating Game“, mille põhjal ilmub selle aasta oktoobris Anna Kendricku poolt lavastatud film „Woman of the Hour“. **Mis on selle ühe USA võikama sarimõrvari nimi?**

20. **Muusikaküsimus.** See Eesti laulja ja muusikapedagoog sündis 2. juunil 1961 Kehras. Ta lõpetas Georg Otsa nimelise Tallinna Muusikakooli estraadiosakonna. Talle sai omaseks džässilik muusika ja ballaadid. Tema käe all on laulmist õppinud ka Koit Toome ja Uku Suviste. 1984. aastal andis ta koos Mahavokiga välja populaarse singli, mida ta ise laulab. Laul kõlab ka praegu. **Kes on see muusik?**

21. Ameerika Ühendriikidel on olnud siiani 46 presidenti. Läbi aja on neist mitmeid üritatud tappa ja nelja presidendi puhul atentaadid ka õnnestusid. Nendeks olid Abraham Lincoln (1865), James A. Garfield (1881), William McKinley (1901) ja John F. Kennedy (1963). **Kes aga olid need kaks endist USA presidenti, keda üritati tappa ja kes said küll viga ent pääsesid siiski eluga?**

22. See indie rock bänd loodi 2007. aastal Londonis. Bändi muusika on tuntud oma dramaatilise, ekstsentrilise lavastuse ja laulja võimsa vokaali poolest. Bändil on hetkel 8 liiget, kellest 4, kaasa arvatud bändi esilaulja kuulusid ka algesse koosseisu. Nad on välja andnud 5 albumit: „Lungs“ (2009), „Ceremonials“ (2011), „How Big, How Blue, How Beautiful“ (2015), „High as Hope“ (2018) ning „Dance Fever“ (2022), mille eest nad on võitnud 25 muusikaauhinda, kaasa arvatud 2 Briti muusikaauhinda ja MTV videoauhinna. Bändi nimi tuleneb laulja eesnimest ja klahvpillimängija kunagisest lavanimest. **Mis bändiga on tegu?**

23. **Mis lauluga on tegu?**

24. Seda maavitsaliste sugukonda kuuluvat mitmeaastast rohttaime on kasutatud kultus-, toidu-, ravim-, viljakus-, mürk- ja nõiataime ning hallutsinogeenina. Mürgise taime põhjustab tema suurtes kogustes tarbimine haigestumist, deliiriumi või aeglast surma. Temast valmistatud veini anti Vana-Roomas inimestele, keda piinati, mis tõi neile surmalaadse une. Teda peetakse ka kõige maagilisemaks taimeks, kuna usuti, et tal on võime panna nõidu lendama, tuua armastust ja kaitsta kurja eest. Luuletaja Doris Kareva on nimetanud selle taime perekonna ladinakeelse nime järgi oma 2002. aastal ilmunud luuleraamatu „Mantragora“. **Mis taimega on tegu?**



25. Uues kodumaises filmis “Vari”, mängib näitleja Pääru Oja peategelast. **Kes on see peategelane?**

26. Mis riigi hümniga on tegu?

27. Pildil olev EKRE poliitik on lisaks oma poliitikukarjäärile kuulsaks saanud tänu oma omapärasele soengule. 2023. aasta aprillis õnnestus tal sattuda ka brittide tähelepanu alla olles mainitud Ühendkuningriigis ülimalt populaarses huumorisaates „Have I Got News for You“. Ühes Eesti Ekspressile antud intervjuus kommenteeris ta oma soengut niimoodi: “Olime Lääne-Eesti reisil Lõuna-Eesti sõpradega (...) Juuksed olid välja kasvanud ja tuli vallatu mõte, et oleks naljakas, kui lõikaks sellise kandilise soengu. Toredad sõbrad ulatasid kohe abikäe. Lasid pool pardliga ära, siis sai aku tühjaks. Teise poole tegid kääridega. Öösel tantsupõrandal koputas keegi mulle õlale (...) ütles, et „mees, sul on jumala äge soeng!“. (...) Siis hakkasid valimised tulema ja hakkasin mõtlema, et miks mitte seda ka poliitikas kasutada.” Mees on olnud Eesti kliimaminister (2020-2021). **Kes on see legendaarse soenguga härra pildil? (vasak)**



28. **Kes on pildil ning mis linnas ta on sündinud? (parem poolne pilt)**

29. **Kelle luuletus on “Ta lendab mesipuu poole?”**

30. See aasta ei tomunud Eestis WRC etappi, küll aga toimub see järgmisel aastal. Selle asemel oli Eestis ERC etapp, mis pakkus meile pinget kuni viimase katseni välja. **Kes selle võitis?** (küsime mõlemat autos olijat, s.t. juhti ja kaardilugejat)

DESIREE

16. oktoober

VASTUSED:

1. Alice Imedemaal
2. Victor Wembanyama
3. Sandra Sillamaa
4. Prantsusmaa ja Louis XIX
5. Kõrvenõges
6. Rait Ratasepp
7. Ando Kiviberg
8. Indrek Laul
9. Gerd Kanter, 2008
10. Tsirkus ja FIX
11. "Tuljak"
12. Põhjavint
13. Barbados, 2 aastat
14. Viljandi pärimusmuusika festival, Viljandi Folk
15. Mr. Lawrence - "Annabel"
16. Endrick
17. Harilik ussikeel
18. Nihon Hidankyo
19. Rodney Alcala
20. Kare Kauks
21. Donald Trump ja Theodore Roosevelt
22. Florence and the Machine
23. 1905
24. Harilik Alraun
25. Juhan Liiv
26. Läti hümn
27. Rain Epler
28. Sergo Vares, Rakveres
29. Juhan Liiv
30. Georg Linnamäe ja James Morgan